

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: *Σάββατο 29 Απριλίου 2023*

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ και για τα δύο μαθήματα: *180 λεπτά (3 ώρες)*

Α΄ ΜΕΡΟΣ (Νεοελληνική Γλώσσα)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Η τεχνητή νοημοσύνη αναφέρεται στην ικανότητα μιας μηχανής να αναπαράγει τις γνωστικές λειτουργίες ενός ανθρώπου, όπως είναι η μάθηση, ο σχεδιασμός και η δημιουργικότητα.

Η τεχνητή νοημοσύνη καθιστά τις μηχανές ικανές να 'κατανοούν' το περιβάλλον τους, να επιλύουν προβλήματα και να δρουν προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. Ο υπολογιστής λαμβάνει δεδομένα (ήδη έτοιμα ή συλλεγμένα μέσω αισθητήρων, π.χ. κάμερας), τα επεξεργάζεται και ανταποκρίνεται βάσει αυτών.

Τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης είναι ικανά να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους, σε ένα ορισμένο βαθμό, αναλύοντας τις συνέπειες προηγούμενων δράσεων και επιλύοντας προβλήματα με αυτονομία.

ΠΟΙΑ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ;

Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης **έκαναν την εμφάνισή τους** εδώ και περισσότερο από 50 χρόνια. Η εξέλιξη, ωστόσο, των ηλεκτρονικών υπολογιστών, η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων επέτρεψαν την ταχύτατη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.

Παρότι επηρεάζει ήδη την καθημερινότητά μας, η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει ακόμα **τεράστιες** αλλαγές και να παίξει κεντρικό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.

ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΤΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη στους πολίτες, όπως καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, ασφαλέστερες και καθαρότερες μεταφορές, εξατομικευμένες, φθηνότερες υπηρεσίες και προϊόντα μεγαλύτερης διάρκειας. Μπορεί, επίσης, να διευκολύνει την πρόσβαση στην ενημέρωση, στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση - όπως μας έδειξε η πανδημία του κορονοϊού.

Η ΤΝ έχει ακόμα συμβάλει στο να γίνει ασφαλέστερος ο χώρος εργασίας, μέσω της χρήσης ρομπότ για την εκτέλεση επικίνδυνων εργασιακών δραστηριοτήτων, αλλά και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΝ

Η ΤΝ μπορεί να έχει **σοβαρό αντίκτυπο** στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων. Μπορεί, για παράδειγμα, να χρησιμοποιηθεί από τεχνολογίες αναγνώρισης προσώπου ή για τον εντοπισμό και την ανάλυση προφίλ ατόμων στο διαδίκτυο.

Η χρήση της ΤΝ στο χώρο εργασίας αναμένεται να επιφέρει την εξαφάνιση ενός μεγάλου αριθμού επαγγελματιών. Παρότι η ΤΝ αναμένεται επίσης να δημιουργήσει και να βελτιώσει υπάρχουσες θέσεις εργασίας, η διασφάλιση σωστής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα παίξει κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη της μακράς ανεργίας και την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

(Από το: <https://ec.europa.eu>)

A. Ερωτήσεις Κατανόησης

A.1. Να χαρακτηρίσετε τις διατυπώσεις που ακολουθούν με τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος», ανάλογα με το αν αποδίδουν σωστά ή όχι το νόημα του κειμένου:

- α) Η εξέλιξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων απέτρεψαν την ταχύτατη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.
- β) Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να κάνει καλύτερη την καθημερινότητα των πολιτών...
- γ) Η ΤΝ μπορεί να συντελέσει στην εμφάνιση νέων επαγγελματιών.
- δ) Η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει περιορισμένες αλλαγές και να παίξει επιφανειακό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.
- ε) Η τεχνητή νοημοσύνη δεν επιδρά στην ψηφιακή εξέλιξη της κοινωνίας.
- στ) Η σωστή κατάρτιση συμβάλλει στην ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.
- ζ) Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης εμφανίστηκαν εδώ και μισό αιώνα και παραπάνω.
- η) Η μάθηση και η δημιουργικότητα μπορούν να αναπαραχθούν μέσω μιας μηχανής με τεχνητή νοημοσύνη.

Μονάδες 8

A.2. Ποια θα είναι η επίδραση της ΤΝ στον εργασιακό τομέα, σύμφωνα με το κείμενο; (Να απαντήσετε σε παράγραφο 40-50 λέξεων, με δικά σας λόγια)

Μονάδες 7

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΘΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο αμέσως επόμενος στόχος της αλλαγής είναι να αλλάξει το περιβάλλον μάθησης. Και εδώ εμφανίζεται πλέον ως πολύτιμος βοηθός η νέα τεχνολογία με τις δυνατότητες που παρέχει. Η τάξη του **αυριανού** σχολείου δεν θα περικλείεται πλέον από τους γνωστούς τέσσερις τοίχους, αλλά θα «μεταφέρεται» όπου το παιδί μπορεί να μάθει: κάθε τάξη θα είναι συνδεδεμένη μέσω του Διαδικτύου με έναν απέραντο ιστό μάθησης, όπου το παιδί θα μπορεί να στραφεί για να βρει γνώσεις, παραδείγματα, απαντήσεις και λύσεις στα θέματα που του ανατέθηκαν, να βρίσκει συμμαθητές που έχουν το ίδιο θέμα, να μπαίνει σε ομάδες εργασίας και παρέες με κοινά μορφωτικά ενδιαφέροντα. Η τηλε-εκπαίδευση και τα CD πολυμέσων θα είναι τα βασικά εργαλεία αυτής της τάξης.

Παράλληλα όμως θα πρέπει να αλλάξει και ο ρόλος του δασκάλου. Από τον ως τώρα ρόλο του μεταδότη γνώσης, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να περάσει σε εκείνον του καθοδηγητή της αυτοδιδασκαλίας των μαθητών. Με άλλα λόγια, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία θα **πάψει** πλέον να βλέπει τους μαθητές του ως **παθητικούς** αποδέκτες της διδασκαλίας του και θα τους βοηθήσει να σκέφτονται, να κρίνουν, να εφαρμόζουν και να συνθέτουν. Ο δάσκαλος θα είναι το επίκεντρο της αναζήτησης της γνώσης, αλλά ποτέ πια η αυθεντία.

Τ. Καφαντάρης, «Οι 10 τεχνολογικές καινοτομίες που θα αλλάξουν την εκπαίδευση»

Β. Ερώτηση ανάπτυξης

Ποιες αλλαγές και νέες δυνατότητες θα φέρει η τεχνολογία των υπολογιστών για τους μαθητές και τους δασκάλους; Να απαντήσετε σε δικό σας κείμενο 80 λέξεων περίπου, αντλώντας πληροφορίες και από το Κείμενο 2. Να μην αντιγράψετε φράσεις του κειμένου.

Μονάδες 15

Γ. Λεξιλόγιο

Γ.1. Να γράψεις για κάθε λέξη με έντονη γραφή στις περιόδους που ακολουθούν μια συνώνυμη λέξη:

- α) Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης **έκαναν την εμφάνισή τους** εδώ και περισσότερο από 50 χρόνια. (Κείμενο 1)
- β) Η τάξη του **αυριανού** σχολείου δεν θα περικλείεται πλέον από τους γνωστούς τέσσερις τοίχους. (Κείμενο 2)
- γ) Με άλλα λόγια, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία θα **πάψει** πλέον να βλέπει τους μαθητές του ως παθητικούς αποδέκτες. (Κείμενο 2)

Μονάδες 3

Γ.2. Να γράφεις για κάθε λέξη με έντονη γραφή στις περιόδους που ακολουθούν μια αντώνυμη λέξη:

- α) Η τεχνητή νοημοσύνη καθιστά τις μηχανές **ικανές** να 'κατανοούν' το περιβάλλον τους. (Κείμενο 1)
- β) Η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει ακόμα **τεράστιες** αλλαγές. (Κείμενο 1)
- γ) Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία θα πάψει πλέον να βλέπει τους μαθητές του ως **παθητικούς** αποδέκτες της διδασκαλίας του. (Κείμενο 2)

Μονάδες 3

Γ.3. α) Ποια από τις παρακάτω λέξεις **ΔΕΝ** έχει την ίδια ρίζα με τη λέξη **τάξη**;

- α. Τακτική
- β. Ταραξίας
- γ. Τακτοποιώ
- δ. Ταξιθέτρια

β) Με αυτή τη λέξη που **ΔΕΝ** έχει την ίδια ρίζα με τη λέξη **τάξη**, να σχηματίσετε μια δική σας πρόταση.

Μονάδες 4

Δ. Γραμματική

Δ.1. Να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης λέξης:

... προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. (Κείμενο 1)

- α) Τοπικό επίρρημα
- β) Σύνδεσμος
- γ) Πρόθεση
- δ) Επιφώνημα

Μονάδες 2

Δ.2. Να αναγνωρίσετε τη σωστή έγκλιση και τον σωστό χρόνο του υπογραμμισμένου ρήματος

... αναμένεται επίσης να δημιουργήσει ... (Κείμενο 1)

- α. Υποτακτική Ενεστώτα
- β. Οριστική Ενεστώτα
- γ. Συνοπτική Υποτακτική (Αόριστος)
- δ. Μέλλοντας Συνοπτικός

Μονάδες 2

Δ.3. Η τηλε-εκπαίδευση και τα CD πολυμέσων θα είναι τα βασικά εργαλεία αυτής της τάξης. (Κείμενο 2)

Σε ποιον βαθμό βρίσκεται το επίθετο **βασικά** στην παραπάνω φράση;

Μονάδες 2

Δ.4. Ποιο είναι το γ' ενικό Ενεστώτα στην παθητική φωνή του ρήματος εφαρμόζουν; (Κείμενο 2)

Μονάδες 2

Δ.5. Πώς σχηματίζει τη γενική του πληθυντικού το επίθετο υπάρχουσες; (Κείμενο 1)

Μονάδες 2

Ε. Συντακτικό

Ε.1. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη ικανές. (Κείμενο 1)

Μονάδες 2

Ε.2. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη να χρησιμοποιηθεί. (Κείμενο 1)

Μονάδες 2

Ε.3. Ποια μετοχή δείχνει τρόπο; (Κείμενο 1)

α. συλλεγμένα

β. επιλύοντας

γ. εξατομικευμένες

δ. υπάρχουσες

Μονάδες 3

Ε.4. Η τάξη του αυριανού σχολείου δεν θα περικλείεται πλέον από τους γνωστούς τέσσερις τοίχους. (Κείμενο 2)

Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη της παραπάνω πρότασης σε ενεργητική.

Μονάδες 3

Στ. Παραγωγή λόγου

Πώς χρησιμοποιείτε τον ηλεκτρονικό υπολογιστή σας στη μελέτη σας και στις συναναστροφές σας; (200 λέξεις περίπου)

Μονάδες 40

Καλή σας επιτυχία!

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
2. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
3. Να απαντήσετε σε **όλα τα θέματα** με όποια σειρά θέλετε.
4. Η διάρκεια εξέτασης είναι **τρεις (3) ώρες** μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. **Δυνατή αποχώρηση** μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
6. Να **μη** χρησιμοποιήσετε **διορθωτικό**.